

Slajd 1

Próby wspólnej reakcji Federacji Rosyjskiej na nadzwyczajne sytuacje zachodzące na wodach międzynarodowych, zanieczyszczenie rzeki Amur w 2005 roku. Federacja Rosyjska

Julia Kovtun

Ministerstwo Zasobów Naturalnych, Federacja Rosyjska.

Slajd 2

Rzeka Amur

Dorzecze rzeki Amur znajduje się w umiarkowanych szerokościach geograficznych Wschodniej Azji. Pod względem powierzchni dorzecza (1855 tysięcy km²) Amur zajmuje czwarte miejsce wśród rzek Rosji (po Jeniseju, Obi i Lenie) i dziesiąte miejsce wśród rzek na świecie. Średnie zużycie wody w okolicach Komsomolska nad Amurem wynosi 9819 m³/sek, w pobliżu ujścia 11 400 m³/sek.

Pod względem właściwości doliny rzeka dzieli się na trzy główne odcinki: górny Amur (do ujścia rzeki Zeja; 883 kilometry), prędkość przepływu 5,3 km/h, środkowy Amur (od ujścia rzeki Zeja do ujścia rzeki Ussuri łącznie; 975 kilometrów), prędkość przepływu 5,5 km/h i dolny Amur (od ujścia rzeki Ussuri do Mikołajewska nad Amurem; 966 kilometrów), prędkość przepływu 4,2 km/h.

Dorzecze rzeki Amur znajduje się na terenie trzech państw – Rosji (995 tysięcy km², około 54% terytorium), również Chin (44,2 %) i Mongolii (1,8 %). Wzdłuż rzeki Amur biegnie około 3000 km linii granicznej między Rosją i Chinami. Rejony te zamieszkuje około trzydziestu różnych narodów i grup etnicznych.

Slajd 3

Stan ekologiczny dorzecza rzeki Amur

Obecny stan ekologiczny dorzecza rzeki Amur w Kraju Chabarowskim Federacji Rosyjskiej ocenia się jako krytyczny, ze względu na wysokie zanieczyszczenie wody w dopływach rzeki Amur. Niezrównoważone użytkowanie zasobów przyrody nie pozwala na efektywne zabezpieczenie zdolności do samoodbudowy ekosystemów. Obecnie rzeka Amur jest jedną z najbardziej zanieczyszczonych rzek Rosji.

W ciągu ostatnich 15 lat klasa czystości wody w rzece Amur zmieniła się z «umiarkowanie zanieczyszczonej» (klasa III) do «bardzo zanieczyszczonej» (klasa VI). Praktycznie co roku w rzece rejestruje się przekroczenia najwyższego dopuszczalnego stężenia fenolu, azotanów i wskaźników mikrobiologicznych.

Slajd 4

Sytuacja transgraniczna

Transgraniczne oddziaływanie działalności gospodarczej na obszarach przylegających po obu stronach rzeki prowadzi do postępującej degradacji ekosystemu rzeki Amur i utraty przez rzekę znaczenia jako źródła zaopatrzenia w wodę pitną zarówno dla ludności na rosyjskim jak i chińskim odcinku rzeki Amur. Nieprzestrzeganie zasad działalności gospodarczej w strefach ochrony wód w dorzeczach rzek Sungari i Ussuri prowadzi do zanieczyszczenia rzeki Amur.

Slajd 5

Katastrofa ekologiczna rzek Amur-Sungari

W wyniku katastrofy, która miała miejsce 14 listopada 2005 roku w jednej z chińskich fabryk chemicznych w mieście Jilin (Chiny), doszło do masowego uwolnienia substancji toksycznych do rzeki Sungari, stanowiącej dopływ rzeki Amur, w następstwie czego plama nitrobenzenu, nitrobenzenu i innych chemikaliów przemieściła się z prądem do rzeki Amur. Plama związków benzenowych osiągnęła długość około 180 kilometrów.

W celu zapobieżenia przedostania się zatrutej wody do zbiorników wody Chabarowska, wzniesiono tamę u źródła odnogi Kozakiewicza. To pozwoliło skierować strumień zatrutej wody, dochodzący do tego obszaru w okolicach 20 grudnia, na północny brzeg Rosji. W kwietniu 2006 roku tama została częściowo rozebrana, zaplanowany jest całkowity jej demontaż.

Slajd 6

Podjęte środki:

Ze względu na katastrofę ekologiczną odbyło się posiedzenie Komisji w sprawie zapobiegania i likwidacji nadzwyczajnych sytuacji przy Rządzie Kraju Chabarowskiego, która opracowała plan najpilniejszych działań w celu zapobiegania i likwidacji skutków ewentualnej nadzwyczajnej sytuacji związanej z transgranicznym zanieczyszczeniem rzeki Amur.

W 2006 roku przeprowadzono wspólne monitorowanie warunków ekologicznych przez rosyjskich i chińskich ekspertów na rzekach Amur i Sungari, które wykazało w wodzie brak dimetylbenzolu.

Slajd 7

Rosyjsko-chińska współpraca (1)

Założono Wspólną Komisję do spraw racjonalnego wykorzystania i ochrony zasobów wód transgranicznych. W okresie od 26 do 28 grudnia 2008 roku w mieście Chabarowsk przedstawiciel **Federalnej Służby ds. Hydrometeorologii i Monitoringu Środowiska Naturalnego** wziął udział w posiedzeniu Wspólnej Rosyjsko-chińskiej Komisji do spraw racjonalnego wykorzystania i ochrony zasobów wód transgranicznych, w celu koordynowania realizacji Porozumienia pomiędzy Rządem Federacji Rosyjskiej, a Rządem Chińskiej Republiki Ludowej o racjonalnym wykorzystaniu i ochronie zasobów wód transgranicznych.

Slajd 8

Rosyjsko-chińska współpraca (2)

Na posiedzeniu Na заседании **Wspólnej Rosyjsko-chińskiej Komisji** rozpatrywano:

- **Projekt ustawy** o porządku prac Wspólnej Rosyjsko-chińskiej Komisji do spraw racjonalnego wykorzystania i ochrony zasobów wód transgranicznych, w którym zapisano najważniejsze zadania, funkcje Komisji, jej skład i strukturę;
- **Skład** Komisji strony Rosyjskiej i Chińskiej;
- **Plan prac** Komisji na 2009 rok, w którym strony porozumiały się do wzajemnych działań w sprawie tworzenia grup roboczych, przygotowania dokumentów w sprawie wspólnego monitorowania czystości wód transgranicznych, przygotowania materiałów o sieci stacji monitoringu hydrologicznego i organizacji drugiego posiedzenia Komisji, które zaplanowano na październik 2009 roku w mieście Hangzhou (Chiny).

Slajd 9

Rosyjsko-chińska współpraca (3)

29 stycznia 2008 roku Federacja Rosyjska i Chiny podpisały **Międzyrządowe porozumienie** o ochronie i użytkowaniu wód transgranicznych.

Najważniejsze obszary współpracy w ramach porozumienia z Chinami to:

- Opracowanie wspólnych norm i docelowych wskaźników jakości wód transgranicznych;
- Pomoc w zastosowaniu współczesnych technologii dla racjonalnego wykorzystania i ochrony zasobów wód transgranicznych;
- Informowanie stron o bieżących i planowanych przedsięwzięciach, które mogłyby doprowadzić do znacznego oddziaływania transgranicznego, zapobieganie takim wpływom.
- Ponadto, dokument przewiduje utrzymanie w odpowiednim stanie technicznym istniejących hydrotechnicznych i innych urządzeń;
- Przeprowadzenie przedsięwzięć związanych ze stabilizacją koryt rzek i zapobieganie ich erozji;
- Monitoring wód transgranicznych i wymiana danych o jego wynikach; prowadzenie wspólnych badań naukowych;
- Współpraca w zakresie hydrologii, zapobieganie powodziom na wodach transgranicznych i inne.

Slajd 10

Rosyjsko-chińska współpraca (4)

12 listopada 2008 roku Rosja i Chiny podpisały memorandum w sprawie ustanowienia mechanizmu wzajemnego powiadamiania i wymiany informacji w przypadku zaistnienia transgranicznych sytuacji nadzwyczajnych o charakterze ekologicznym.

Szczególnie, Strony porozumiały się do niezwłocznego wzajemnego powiadamiania się o wyciekach substancji radioaktywnych, niebezpiecznych chemikaliów, zanieczyszczenia dużej powierzchni wód transgranicznych lub przestrzeni powietrznej.

Ze strony rosyjskiej opracowaniem formalności zajmie się Federalna Służba ds. Hydrometeorologii i Monitoringu Środowiska Naturalnego, ze strony chińskiej Centrum zagrożeń dla środowiska i badania wypadków.

Slajd 11

Rosyjsko-chińska współpraca (5)

W czasie spotkania Prezydenta Federacji Rosyjskiej D.A. Medwiediewa z Przewodniczącym Chińskiej Republiki Ludowej Hu Jintao od 16 do 18 czerwca 2009 roku odnotowano

- **Dynamiczny rozwój wspólnych działań** w dziedzinie ochrony środowiska naturalnego, które stanowi ważny element rosyjsko-chińskiego partnerstwa strategicznego.
- Strony **zgodziły się** na pogłębienie współpracy w zakresie racjonalnego wykorzystania i ochrony zasobów wód transgranicznych;
- Głowy państw **pozytywnie oceniły** wzajemne działania w dziedzinie wspólnego monitoringu czystości wód transgranicznych obiektów wodnych, aktywnego powiadamiania i wymiany informacji w przypadku transgranicznych nadzwyczajnych sytuacji o charakterze ekologicznym, zachowania różnorodności środowiska i transgranicznych obszarów chronionych.

Slajd 12

Dziękują bardzo